

volen dar z milosti na výchovu sirotka po kancelárskom pomocníku v pomere soukromoprávním, prísluší rešiti úradum správniim; rozhodnutí toto je přezkoumatelné nejvyšším správním soudem (náleze ze dne 27. června 1936, č. 13.914).

Propuštění státního zaměstnance podle § 116 služební pragmatiky je akt deklaratorní, působící zpětně ke dni pravoplatnosti státního rozsudku, který podle platných zákonných předpisů má bezprostředně v zápětí ztrátu úřadu (náleze ze dne 7. září 1936, č. 14.350). Veř. zaměst.

Povinnost státního úředníka k uctivému chování vůči představenému podle § 26 odst. 1 služební pragmatiky vztahuje se i na chování mimo službu v úřadě i mimo něj, pokud trvá služební poměr nadřízenosti představeného (náleze ze dne 23. dubna 1936, č. 12.516).

Předpokladem pro založení pojistné povinnosti podle § 1 penzijního zákona č. 26/1929 Sb. není, aby práce, k nimž se zaměstnanec služební smlouvou zavázal, byly jím skutečně také vykonávány (náleze ze dne 4. září 1936, č. 14.474). Pojištění.

Jestliže nemocenská pojišťovna, místo aby připojila doložku vykonatelnosti na platební výměr, když uplynulo od jeho doručení 15 dnů, vydá nový »vykonatelný platební výměr«, nejde o pouhý formální akt, který by nepodléhal věcnému přezkoumání (náleze ze dne 26. června 1936, č. 13.885).

Ustanovení bodu 168 odst. 2 vojenského služební předpisu H-IV-6 o »Léčebné péči vojenské správy«, podle něhož o námitkách vojenských gázistů, podaných proti výměře přiznané náhrady nebo podpory, rozhodne příslušné zemské vojenské velitelství s konečnou platností, není platnou právní normou (náleze ze dne 3. července 1936, č. 13.943). Vojenství.

V mezích uvedených v § 29 uher. nař. ministra orby č. 38.286/1896, R. T. č. 157/1896, vydaného ku provedení zák. čl. XLVI: 1895, je ponecháno úvaze úřadu, aby odborný posudek výzkumné stanice dal přezkoumati vrchnímu revisnímu sboru, úřad však není povinen tak učiniti jen proto, že strana posudek výzkumné stanice vzala v odpor (náleze ze dne 8. září 1936, č. 14.297). Zdravotnictví.

Nemocenské, které pobírá válečný invalida na základě zákona o sociálním pojištění, není pracovním příjmem podle 2. odst. § 11 zákona č. 39/1922 Sb. (náleze ze dne 26. května 1936, č. 13.338). Invalidé.

»Jinými patrnými nesprávnostmi«, které opravňují úřad k opravě podle § 73 správního řádu č. 8/1928 Sb. z. a n., rozumějí se jen takové zřejmé rozpory smyslové a omyly povahy skutkové, jejichž oprava nemá vlivu na obsah opravovaného rozhodnutí (náleze ze dne 25. června 1936, č. 13.502). Řízení.

Hovorňa sudcov.

Dr. Martin Kotian:

Výpoved z bytov pred pracovnými súdmi.

Zákon o pracovných súdoch zo dňa 4. júla 1931, číslo 131 ustanovením § 2 lit. f) odkázal do výlučnej príslušnosti pracovných súdov spory o výpoved, vyprázdnenie alebo nájomné z bytov, ktorých užívanie zamestnávateľ zamestnancovi poskytol bezplatne, alebo za plat. Tým jasne bola určená vecná príslušnosť pre výpovedné spory, nebolo však určené, akého pokračovania treba použiť pri výpovedi.

Zákon o pracovných súdoch upravuje síce v §§ 19 až 37 pokračovanie pred pracovnými súdmi, neobsahuje však žiadne zvláštne predpisy o výpovediach z bytov, aké obsahujú §§ 621 a nasl. osp. V nedostatku zvláštnych predpisov treba preto siahnuť k subsidiárnemu u-

stanoveniu § 19 zák. o prac. súdoch, ktorý hovorí, že nakoľko v tomto zákone niečo zvláštnych ustanovení, platia o pokračovaní pred pracovnými súdmi predpisy o pokračovaní pred súdmi okresnými v o v e c i a c h s p o r n ý c h .

Je otázka, či pokračovanie o výpovediach dľa §§ 621 a nasl. osp. je pokračovaním sporným, aké má práve na myslí § 19 zák. o prac. súdoch, alebo nie, a či teda možno tohoto pokračovania použiť na spory podľa § 2 lit. f) zák. o prac. súdoch.

V pokračovaní pred riadnymi súdmi začína sa výpovedné pokračovanie podaním výpovedi na súd (značka V). Jestli výpoveď v zákonitej lehote nebola napadnutá námietkami, stane sa právoplatnou a navrhovateľ na základe nej môže viesť exekúciu. Keď však odporca navrhovateľa podá proti výpovedi v zákonnej lehote námietky, z výpovedného pokračovania stane sa riadny spor (značka C), a navrhovateľ výpovedi stane sa žalobcom (§ 631 osp.).

Tedy celé pokračovanie výpovedné až do podania námietok resp. až do určenia zahajovacieho roku v dôsledku podania námietok, nemá charakter sporného pokračovania, je to však zvlášťne pokračovanie nie výpovedné, upravené súdnym poriadkom a nie je sporné. (Hora: C. ř. s. III. str. 180. Dr. Říha: Pracovní soudy str. 56, a rozh. čís. 7145 Sb n. s.).

Zákon o pracovných súdoch — ako sme spomenuli — nemá zvláštnych predpisov o výpovednom pokračovaní a keďže výpovedné pokračovanie podľa osp., nemá charakter pokračovania sporného, nemožno ho na základe cit. § 19 zák. o prac. súdoch použiť v pokračovaní pred pracovnými súdmi.

Tomu zdá sa nasvedčovať i znenie § 8 jednacieho poriadku pre pracovné súdy (vl. nar. 216/31), ktorý ustanovuje v odstavci 1., že každá nová žaloba podaná u pracovného súdu, buď zapísaná do registra pre veci sporné, a odst. 2. hovorí, že pre výpovedi z bytov, ktoré zamestnávateľ poskytol zamestnancovi bezplatne alebo za plat, sa u pracovných súdov zvláštny register nevedie.

Preci však výnos min. spravodlnosti zo dňa 9. XII. 1931, čís. 54470 (čís. 26 Věstníku), zaviedol — formálne analogicky s výpovedmi (značka V) u riadnych súdov — aby u pracovných súdov spisy, týkajúce sa výpovedi smlúv nájomných, boli označované písomnou značkou: **Vpr.**, na rozdiel od ostatných sporov, ktoré sú označované písomnou značkou: **Cpr.**

Ak sledovalo toto rozdeľovanie sporov jedine účel evidenčný dotyčne sporov výpovedných, nemožno mu ničoho vytýkať. Jestli však vyplynulo označené sporov značkou: **Vpr** zo zreteľu na zvlášťne pokračovanie výpovedné ako u výpovedi pred riadnymi súdmi, nemožno mu priznať správnosť, lebo by mohlo súdy uviesť do omylu čo sa týka prípustnosti zvlášťneho výpovedného pokračovania, ktoré u pracovných súdov miesta nemá, ale jedine žaloba, na výpoveď z bytu. Pracovné súdy však z púheho označenia sporu touto značkou **Vpr.** usudzujú i na prípustnosť zvlášťneho výpovedného pokračovania podľa §§ 621 a nasl. osp. Zrejme nesprávne, lebo predpisy o súdnej výpovedi dľa osp. pred riadnymi súdmi sú v negatívnom pomere k pokračovaniu pred súdmi pracovnými.

Dr. Josef Frydrych:

Zákon o pracovním poměru redaktorů.

Dnem 1. srpna nabył účinnosti zákon z 3. července 1936, č. 189, kterým se upravuje pracovní poměr zaměstnanců časopiseckých nebo zpravodajských podniků nebo zařízení, pokud jde o redaktory. Dle zák. definice je redaktorem osoba, která jako hlavní povolání vykonává duševní činnost za tím účelem, aby myšlenky vyjádřené slovem nebo obrazem, buď jejím vlastním nebo cizím, vyšly tiskem v redakční části tiskopisu. Zákon nevztahuje se tedy na dopisovatele a jiné spolupracovníky, na

ostatní redakční personál a na překladatele. Nejsou mu podrobeni také redaktori časopiseckých a zpravodajských podniků státu, veřejnoprávních korporací, veřejných ústavů, podniků a fondů. I těm příslušejí, nejsou-li pragmatikálními zaměstnanci, výhody zákona vztahující se na úpravu dovolené, zachování pracovního poměru v případě nemoci a po dobu cvičení ve zbrani, výpovědní lhůta a poskytnutí podpory příslušníkům rodiny při zrušení pracovního poměru smrtí redaktora.

Podpůrně platí pro pracovní poměr redaktorů zákon z 11. VII. 1934, č. 154 o soukromých zaměstnancích, pokud nemá nový zákon jiných ustanovení. Velmi důležité jest, že předpisy §§ 5 až 16 o právech redaktorů a jejich pozůstalých jsou donucující povahy, t. j. že nemohou býti smlouvou zkráceny ani zrušeny; jen výpovědní doba u redaktorů denních listů (tiskopisů vycházejících alespoň pětkrát v týdnu) může býti dohodou stran omezena nejvýše na devět měsíců. Jinak může zaměstnavatel vypovědět pracovní poměr, není-li ujednána delší doba výpovědní, na tři měsíce, netrval-li nepřetržitě déle než pět let. Trval-li nepřetržitě pět let, prodlužuje se výpovědní lhůta o jeden měsíc a za každé další dva roky vždy o jeden další měsíc, a to u redaktorů denních listů až do jednoho roku, u redaktorů jiných listů až do šesti měsíců. Výpovědní doba musí skončit vždy koncem kalendářního čtvrtletí. Redaktor může však pracovní poměr vypovědět bez ohledu na jeho trvání na jeden měsíc. Zákon favorisuje redaktory denních listů i při řešení otázky dovolené. Tato činí u redaktora denního listu, trvá-li pracovní poměr nepřetržitě alespoň šest měsíců, dva týdny, trvá-li rok, čtyři, po deseti letech pět týdnů, po dalších deseti letech šest týdnů. Jiným redaktorům přísluší po šesti měsících nárok na dva týdny, po roce na jeden měsíc. Do dovolené nezapočítává se doba, pro kterou redaktor nemohl konati práce pro onemocnění nebo úraz, pro důležité soukromé překážky, z důvodu cvičení ve zbrani nebo zbavení svobody v trestní věci, k níž dal podnět obsah jím redigovaného časopisu. Za dobu takového uvěznění přísluší mu plat až do šesti měsíců.

Právo na plat podrží redaktor také při povolání ke cvičení ve zbrani; při onemocnění a nezaviněném úrazu, a nemůže-li konati práce pro plnění veřejnoprávních povinností (jako svědek, porotce a pod.) nebo pro důležité soukromé překážky, týkající se jeho osoby, náleží mu plat po dobu výpovědní lhůty. Posléze uvedená příčina zdá se býti až příliš benevolentním řešením otázky posouzení překážek v práci, které povede v praxi určitě ke sporům námezním.

Ne příliš šťastnou jest také stylisace § 11 o zákazu soutěže a jiného zaměstnání. Redaktor nesmí bez svolení zaměstnavatele samostatně provozovati časopisecký neb zpravodajský podnik, ani se takového podniku zúčastniti jako spolupodnikatel. Rovněž nesmí bez svolení zaměstnavatele pracovati pravidelně pro jiný časopisecký nebo zpravodajský podnik, ani vykonávati jiné trvalé nebo pravidelné zaměstnání. Svolení k pravidelné práci pro jiný časopisecký nebo zpravodajský podnik není třeba, jde-li o práci literárně-beletristickou nebo vědeckou a není-li tato práce určena pro podnik podstatně jiného směru. Nebude vždy snadné posouditi, zda jde o práci literárně-beletristickou nebo vědeckou, a zejména, je-li práce určena pro list jiného směru.

Velkou stavovskou výmohou je předpis o započtení dřívějšího zaměstnání (§ 13). Jde-li o výpočet dovolené a výpovědní doby, započítává se do doby, pro kterou je redaktor zaměstnán v podniku, i doba, pro kterou bylo vydávání časopisů úředně zastaveno a nadto čtvrtina doby, pro kterou byl zaměstnán v redaktorském povolání v jiném podniku.

Podle vzoru zákona o soukromých zaměstnancích prohlašuje § 15 za nezávaznou pro redaktora úmluvu mezi zaměstnavatelem a redaktorem, která omezuje redaktora v jeho výdělečné činnosti pro dobu po skončení pracovního poměru (tak zvaná soutěžní doložka).

Zákon výslovně neupravuje otázku předčasného zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem nebo redaktorem. Platí tu podpůrná ustanovení

§§ 32 až 40 zák. o soukromých zaměstnancích. Jedním z těchto důvodů může být dle § 14 odst. 1 změna v zásadním směru časopisu, po které redaktor nemůže dále v časopise se ctí pracovat. Vyjímkou jest tu však změna kladného nebo opozičního vztahu k určité vládě. V tom případě může se redaktor domáhati náhrady, jaká mu přísluší jinak při bezdůvodném zrušení pracovního poměru zaměstnavatelem.

Sociálně významné jest ustanovení § 16, dle něhož přísluší manželce a dětem redaktora, a není-li jich, jiným jeho příbuzným, kteří s ním žili ve společné domácnosti a byli na jeho podporu odkázáni, po smrti redaktora částka odpovídající tříměsíčnímu platu, na který měl redaktor právo v době své smrti. Předpis je přizpůsoben instituci tak zvaného »úmrtního kvartálu« veřejných úředníků a zaměstnanců.

Zvláštní úpravy dostalo se otázce smluvní volnosti stran § 17 zákona. Byla-li ujednána mezi organizací nebo skupinou redaktorů s jedné strany a zaměstnavatelem nebo skupinou zaměstnavatelů nebo jejich organizací se strany druhé hromadná smlouva, jsou v podnicích, na které se vztahuje taková hromadná smlouva, podmínky, určené hromadnou smlouvou obsahem smlouvy jednotlivé a smlouva jednotlivá se nemůže v neprospěch zaměstnance odchýlit od smlouvy hromadné. Stalo se tak asi vzhledem k judikatuře nejvyššího soudu, zejména vzhledem k znění plenárního rozhodnutí z 24. listopadu 1935, čís. pres. 544/25 Sb. n. s. čís. 5479, které zdůrazňuje přípustnost ujednání individuální služební smlouvy odchylkou od smlouvy kolektivní, a to bez rozdílu, zda byla úchylna učiněna ve prospěch zaměstnance nebo zaměstnavatele. Tato zásada je § 17 ve prospěch redaktorů prolomena.

Písomníctvo.

Festschrift für Otto Peterka. Zum 60. Geburtstag herausg. im Namen einiger Fachkollegen von Franz Laufke. Brno (M. Rohrer) 1936, str. 103. K 60. narozeninám profesora pražské německé právnické fakulty Otta Peterky vydána byla pocta obsahující šest cenných vědeckých pojednání. Autoři různých oborů probírají zde různé otázky, přihlízejíce většinou k významu jich v dějinách právních, jich profesorem Peterka jest. Oskar Engländer probírá zde otázku rakouských salinek r. 1848—1899 a provádí důkaz, že byly předchůdci t. zv. politiky otevřeného trhu (Open-market-policy). V rozsáhlém článku Ernst Hoyer zkoumá krizi manželství, jak se jeví v judikatuře Sacra Romana Rota. Statistické tabulky, jimiž provází Hoyer své vývozy, jsou velmi informativní. Fr. Laufke probírá předpisy o ochraně t. zv. agentů. Robert Mayer upozorňuje, jaký význam mělo právo německé při vzniku předpisů obč. zák., zvláště § 367. Jeho studie dává mu příležitost vznésti apel, aby při reformě práv. studií byla zachována právní historie a to nejen proto, že uvádí do studia platného práva, ale také proto, že bez právní historie jako vědního oboru snáže by mohly práv. fakulty klesnouti na přípravné školy pro právní praktiky. V další studii skoumá Egon Weiss rozdělení t. zv. vindicií a ochranu vlastnictví při legisactio sacramento in rem. Konečně poslední článek Vil. Weizsäckera podává nám velmi cenný příspěvek o právním sdělení Vratislavy městu Olomouci. Při svém studiu právní knihy distikční nalezl Weizsäcker opis vratislavského práva sděleného r. 1352 Olomouci. Zprávy o tomto právním sdělení byly ve vědecké literatuře sice známy, avšak text jeho znám nebyl. Byl pokládán za ztracený. Weizsäcker ve své studii velmi podrobně skoumá jeho předlohy, takže nyní badatelům tato právní památka je plně osvětlena.

Rauscher.

Dr. Cyril Papoušek: »Zákon o pojistné smlouvě« ze dne 3. července 1934, č. 145/34, se zvláštním zřetelem k všeobecným pojistným podmínkám. — Praha 1936. — Nákladom »Československého Kompasů«, cena 36 Kč.

Dielo obsahuje komentovaný text zákona a všeobecné poisťovacie podmienky. Pri každom paragrafe je najprv poznámky, či ide o donu-